
Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Samenvoeging van de gemeenten Reiderland, Scheemda en Winschoten (31816)**.

(Zie vergadering van 14 mei 2009.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Samenvoeging van de gemeenten Helden, Kessel, Maasbree en Meijel (31817)**.

(Zie vergadering van 14 mei 2009.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Samenvoeging van de gemeenten Arcen en Velden en Venlo (31818)**.

(Zie vergadering van 14 mei 2009.)

In stemming komt het amendement-Bilder c.s. (stuk nr. 6, II).

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit amendement met algemene stemmen is aangenomen.

Ik stel vast dat door de aanneming van dit amendement de overige op stuk nr. 6 voorkomende amendementen als aangenomen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het wetsvoorstel, zoals op onderdelen gewijzigd door de aanneming van de amendementen-Bilder c.s. (stuk nrs. 6, I tot en met III).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Samenvoeging van de gemeenten Moordrecht, Nieuwerkerk aan den IJssel en Zevenhuizen-Moerkapelle (31819)**.

(Zie vergadering van 14 mei 2009.)

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de PvdA, GroenLinks, D66, de PvdD, de VVD, de ChristenUnie, de SGP en het CDA voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het debat over **diverse wetsvoorstellen over herindeling en samenvoeging van gemeenten**, te weten:

- de motie-Van Raak over referenda over voorstellen voor herindeling (28750, nr. 6);

- de motie-Brinkman over referenda voor indiening van wetsvoorstellen over herindeling of samenvoeging (31815, 31816, 31817, 31818, 31819, 31840, nr. 6).

(Zie vergadering van 14 mei 2009.)

In stemming komt de motie-Van Raak (28750, nr. 6).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, GroenLinks, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Brinkman (31815, 31816, 31817, 31818, 31819, 31840, nr. 6).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij het spoeddebat over **de gevolgen van de rechterlijke uitspraak over het rookverbod**, te weten:

- de motie-Agema c.s. over opheffen van het rookverbod in de horeca (22894, nr. 221);

- de motie-Zijlstra c.s. over vrijstelling van het rookverbod voor horecagelegenheden zonder personeel (22894, nr. 222);

- de motie-Van Gerven over staken van controles op het rookverbod in kleine kroegen zonder personeel (22894, nr. 223).

(Zie vergadering van 14 mei 2009.)

In stemming komt de motie-Agema c.s. (22894, nr. 221).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Zijlstra c.s. (22894, nr. 222).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Van Gerven (22894, nr. 223).

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP, de VVD, de PVV en het lid Verdonk voor deze motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Voorzitter

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:

- het wetsvoorstel Wijziging van diverse wetten op de beleidsterreinen van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer in verband met het herstellen van wetstechnische gebreken en leemten, alsmede aanbrenging van andere wijzigingen van ondergeschikte aard (31750).

De algemene beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Van Heugten** (CDA): Voorzitter. Met dit wetsvoorstel worden een aantal geconstateerde wetstechnische gebreken hersteld. Dat laat zien hoe complex en omvangrijk VROM-wetgeving is, want ondanks een lange voorbereiding, een uitgebreide behandeling van de Wet ruimtelijke ordening en de speciale invoeringswet blijken correcties hier en daar toch nog noodzakelijk.

In het verslag heeft de CDA-fractie gesuggereerd om bij deze herstelwet een correctie op artikel 3.36b van de WRO mee te nemen. Destijds werd bij de behandeling van de Grondexploitatiewet in het parlement een amendement van de leden Verdaas, Knops en Lenards aangenomen, waarmee het, onder voorwaarden, mogelijk is gemaakt om sneller een onteigeningsprocedure te starten. Het amendement hield in dat meteen na het vaststellen van een bestemmingsplan, projectplan of exploitatieplan, een dagvaarding kan worden verzonden om een onteigeningsprocedure te starten. De onteigening zelf kan pas worden geëffectueerd – dat wil zeggen het inschrijven van het vonnis van de rechtbank in de openbare registers – nadat het betreffende bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.

Bij de Invoeringswet WRO is aan dit artikel echter een voorwaarde toegevoegd, namelijk dat de dagvaarding pas kan worden verstuurd voor zover geen beroep is ingesteld met betrekking tot de in het bestemmingsplan begrepen grond waarover de dagvaarding gaat. Het CDA constateert nu dat door het simpelweg instellen van beroep, de start van de onteigeningsprocedure alsnog kan worden tegengehouden en vertraagd; zulks terwijl de rechten van degene tegen wie de onteigening wordt gestart, naar de mening van de CDA-fractie voldoende zijn beschermd, omdat de effectuering van een eventueel uitgesproken onteigeningsvonnis wordt opgeschort totdat het desbetreffende plan onherroepelijk is.

In haar antwoord in de nota naar aanleiding van het verslag concludeert de minister dat de onteigeningsprocedure sneller kan zijn dan de beroepsprocedure tegen een bestemmingsplan, waardoor mogelijk een onteigeningsbesluit blijft hangen en moet worden teruggedraaid als in beroep zou blijken dat het bestemmingsplan niet standhoudt. Er wordt gesteld dat een onteigeningsprocedure in de regel negen maanden duurt en de beroepsafhandeling van het bestemmingsplan negen maanden, dan wel twaalf maanden indien op grond van artikel 3.4 WRO wordt onteigend.

Tegenover het genoemde mogelijke juridisch nadeel – dat doet zich dus niet in alle gevallen voor – staat het

voordeel dat de procedurele doorlooptijd aanmerkelijk wordt versneld. Door de procedure van onteigening en beroepsafhandeling parallel te laten verlopen en niet na elkaar, wordt een tijdwinst van maar liefst negen maanden behaald. In een tijd waarin we praten over de versnelling van doorlooptijden van ontwikkelingen en projecten is dat voor de CDA-fractie zwaarwegend. De vraag is daarom of er een alternatief is, waarbij wel de tijdwinst wordt behaald, maar het geconstateerde mogelijke juridische nadeel wordt voorkomen of verminderd.

De CDA-fractie is van mening dat het alternatief er is en dat deze herstelwet een geëigende gelegenheid is om deze wettelijke correctie mee te nemen. In eerste instantie leek het er overigens op dat de Onteigeningswet hierin zelf al voorziet, want in de onteigeningsprocedure moet een Koninklijk Besluit worden genomen, waarbij de te onteigenen onroerende zaken en rechten worden aangewezen. De gemeenteraad neemt hiertoe een goedkeuringsbesluit, dat door het KB wordt goedgekeurd. Als het bestemmingsplan nog niet onherroepelijk is, wordt volgens vaste kroonjurisprudentie bij dat besluit een ontbindende en opschortende voorwaarde verplicht gesteld ter bescherming van de rechten van de grondeigenaar. Dit geldt ook voor een aanwijzingsbesluit ten name van de provincie en, idem dito, indien ten name van het Rijk wordt onteigend ten behoeve van de ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Dat is, indien artikel 3.36b WRO van toepassing is, altijd het geval.

Zo te zien lijkt het er dus op dat in de onteigeningsprocedure zelf al is voorzien in de mogelijke ontbinding en/of opschorting, indien later het bijbehorende bestemmingsplanbesluit wordt opgeschort of vernietigd. Maar juristen geven aan dat dit niet helemaal waterdicht is en dat het beter is om expliciet in de Wet ruimtelijke ordening op te nemen dat de rechter geen uitspraak in onteigening kan doen zolang er een beroepsprocedure geldt tegen het onderliggende bestemmingsplan, projectbesluit of inpassingsplan. Daarom stellen de fracties van het CDA, de PvdA en de VVD voor om bij amendement twee zaken in artikel 336b van de Wet ruimtelijke ordening te wijzigen. Enerzijds stellen zij voor om de opschortende werking van de onteigeningsprocedure ongedaan te maken door de zinsnede in lid 1 onder b te laten vervallen: "... en voor zover er geen beroep is ingesteld met betrekking tot de in het betrokken plan begrepen grond waarop de dagvaarding betrekking heeft." Anderzijds stellen zij voor om lid 2 en 3 van dat artikel samen te voegen en in een nieuwe tekst onomwonden vast te leggen dat de rechter in de onteigeningsprocedure niet eerder uitspraak kan doen dan nadat is vastgesteld dat het bestemmingsplan, het inpassingsplan of het projectbesluit dat ten grondslag ligt aan de onteigening, onherroepelijk is geworden. Dit moet bij de Raad van State gecheckt worden. Hedenmorgen heeft de fractie van het CDA dit amendement samen met de fracties van de PvdA en de VVD ingediend. Hiermee worden dus twee doelen gediend. In de bestemmingsplanprocedure waarbij onteigening het gevolg kan zijn, kan simpelweg door het instellen van beroep geen onnodige vertraging meer optreden doordat beide procedures, onteigening en afronding van de beroepsprocedure, parallel worden geschakeld. Nu is juridisch wel goed afgedicht dat er geen onuitvoerbare